

15.10.2025
KSL/402/03.05.06/2025

Suomen metsäkeskus
kirjaamo@metsakeskus.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 17.9.2025 (Dnro 2908/09.00/2025)

LAUSUNTO: KESKI-SUOMEN ALUEELLINEN METSÄOHJELMA 2026-2030

Keski-Suomen liitto kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Keski-Suomen alueellisen metsäohjelman 2026–2030 luonnoksesta. Keski-Suomen liitto haluaa myös lausua kiitoksen osallistavasta otteesta metsäohjelman laatimisessa.

Keski-Suomen metsäohjelma 2026–2030 toteuttaa Kansallista metsästrategiaa. Kansallisessa metsästrategiassa määritettyjen päämäärien edistämiseen Keski-Suomessa on valittu 9 toimenpidettä. Luonnoksessa määritellyn vision 2030 mukaan *moniarvoiset metsät tuovat kasvavaa elinvoimaa ja hyvinvointia keskisuomalaisille*. Keski-Suomen liitto jakaa näkemyksen visiosta ja sen kanssa yhdensuuntaisista toimenpiteistä. Metsäohjelma on samansuuntainen kuin Keski-Suomen strategiset valinnat.

Metsäbiotalouden merkitys Keski-Suomen aluetaloudelle on erittäin merkittävä ja sen rooli on tunnistettu myös Keski-Suomen älykkään erikoistumisen valinnoissa. Älykkään erikoistumisen valinnoilla eli kasvun kärjillä tarkoitetaan niitä vahvuuksia, joihin Keski-Suomi nojaa tutkimuksessa, innovaatiotoiminnassa sekä tuottavuuden ja kasvun tavoittelussa. Keski-Suomen strategia 2026–2050 on parhaillaan lausuntokierroksella ja siinä esitetään neljää kasvun kärkeä: *bio- ja kiertotalous, uudistuva teollisuus, hyvä vointi sekä turvallisuus ja huoltovarmuus*.

Luvussa kolme käsitellään toimintaympäristöä, jossa alueellinen metsäohjelma laaditaan. Suhteessa edellisen metsäohjelman laadintaan keskeisin toimintaympäristössä tapahtunut muutos on Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja tämän myötä Venäjän kaupan tyrehtyminen. Tällä on ollut merkittäviä vaikutuksia myös metsäbiotalouden arvoketjun toimintaan ja kannattavuuteen Keski-Suomessa. Lausuttavana olevassa metsäohjelmaluonnoksessa muuttuneeseen geopoliittiseen tilanteeseen viitataan vain osana valtakunnallista tilannekuvaa. Vaikutuksia Keski-Suomeen olisi ollut mahdollista analysoida yksityiskohtaisemmin.

Keski-Suomen liitto jakaa metsäohjelman luonnoksessa esitetyn näkemyksen koko liikenneverkon toimivuuden merkityksestä maakuntamme teollisuudelle ja elinvoimaisuudelle. Parhaillaan lausuntokierroksella olevassa Keski-Suomen strategiassa 2026–2050 on myös tunnistettu alempiasteisen tieverkon merkitys. Maakunnan yhteisessä vaikuttamistyössä tulee edistää riittävää resurssointia perusväylänpitoon ja väyläverkon korjausvelan taittamiseen.

Keski-Suomen liitto pitää erittäin tärkeänä toimenpidettä *Lisäämme metsäalan toimijoiden valmiuksia elinympäristöjen aktiiviseen hoitoon ja ennallistamiseen*. Keski-Suomen liiton näkemyksen mukaan myös tietoa ilmastonmuutoksen ja luonnonmonimuotoisuuskadon etenemisen vaikutuksista metsäympäristöömme sekä keinoista sopeutua niihin tulee edelleen lisätä ja vahvistaa niin metsänomistajien kuin viranomaistenkin ymmärrystä muutoksista. Soveltavan tutkimuksen ja käytännön työn yhteyttä ja perustutkimukseen tukeutumista käsitellään omassa toimenpidekokonaisuudessaan ja tässä yhteydessä voisi tuoda esiin edellä mainitun tietotarpeen.

Kyseisen toimenpiteen yhteydessä todetaan, että *valmistelemme ja linjaamme alueellisen metsäalan käytännönläheisen tutkimusohjelman*. Tutkimusohjelman laadinnassa on hyvä huomioida Keski-Suomen älykkään erikoistumisen valinnat, jotka erityisesti ohjaavat EU:n tutkimus- ja innovaatiotoimintaan kohdistuvaa aluekehitysrahoitusta. Toimenpiteen vastuutahoissa on hyvin tunnistettu korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten rooli. Mainittujen vastuutahojen lisäksi Suomen ympäristökeskuksella voisi olla annettavaa kokonaisuuden toimeenpanossa.

Keski-Suomen liitto tervehtii ilolla toimenpidetkokonaisuutta *Toteutamme selvityksen metsien uusista ansaintalähteistä ja ekosysteemipalveluista ja teemme näkyväksi kehittyvien markkinoiden toimivuuden*. Lausuntokierroksella olevassa Keski-Suomen strategian 2026–2050 luonnoksessa yhdeksi tavoitteeksi on esitetty metsänomistajille uusien mahdollisuuksien luominen luonnonarvomarkkinoille.

Toimenpiteessä *Kehitämme yhdessä uusia luonto- ja biopohjaisia tuotteita ja palveluja* yhtenä vastuutahona voisi olla myös 1.1.2026 toimintansa aloittava Keski-Suomen Elinvoimakeskus. Tekstin mukaan *kehitämme metsäalalle räätälöityä innovaatio- ja yrityskehityspalvelua verkostoyhteistyönä*. Innovaatio- ja yritystoiminnan kehittäminen kuuluu elinvoimakeskusten tehtäviin.

Metsäohjelmassa jokaiselle toimenpiteelle on määritelty tavoitteet, vastuutahot, toteutuksen yhteistyökumppanit ja seurantamittarit. Keski-Suomen liitto pitää toimeenpanoon valittua lähestymistapaa hyvänä. Toimenpidetkokonaisuudet ovat luonteeltaan sellaisia, että niiden toimeenpano vaatii laaja-alaista yhteistyötä. Seurannan kannalta lisäarvoa voisi tuoda, mikäli mahdollisuuksien mukaan seurantamittareille asetettaisiin tavoitearvoja. Tällöin voidaan tehokkaammin arvioida, onko tehty toimenpiteet olleet riittäviä.

Keski-Suomen liitto kiinnittää huomiota institutionaalisten ja suurmetsänomistajien keskeiseen rooliin metsä- ja ilmastopolitiikan käytännön toteutuksessa. Näillä tahoilla voisi olla selkeämpi rooli toimenpiteiden keskeisinä vastuutahoina yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Yleisellä tasolla Keski-Suomen liitto kiinnittää myös huomiota siihen, että vaikka metsien ekosysteemipalvelut mainitaankin ohjelmaluonnoksessa, alueellinen metsäohjelma keskittyy hyvin vahvasti metsätalouteen ja esimerkiksi metsien rooli virkistys- ja hyvinvoinnin lähteenä jää vähäiselle merkitykselle. Kuten alueellisen metsäohjelman vaikutusten arvioinnissa todetaan, on tärkeää tunnistaa metsien virkistysarvot sekä niihin kytkeytyvä kulttuuri ja ylläpitää sitä. Tätä ulottuvuutta voisi lopullisessa metsäohjelmassa vahvistaa.

Metsien käytöllä on keskeinen rooli hiilineutraaliuteen ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvien tavoitteiden saavuttamisessa. Alueellisen metsäohjelman luonnoksessa on esitetty hyviä ja oikeansuuntaisia toimenpiteitä suhteessa maakunnallisiin tavoitteisiin. Metsäohjelmassa voisi ottaa kantaa myös ekologiseen kompensaatioon ja potentiaalisten ennallistamiskohteiden määrittelyyn.

Kestävää metsien käyttöä tuetaan alueidenkäytön suunnittelulla ja esimerkiksi Keski-Suomen maakuntakaavassa on tunnistettu biotalouden merkitys koko maakunnalle. Alueidenkäytön suunnittelun roolia metsäbiotaloudelle ei ole tunnistettu alueellisen metsäohjelman luonnoksessa.

Kuten ohjelmaluonnos toteaa, Keski-Suomen liitto toimii muun muassa rahoittajan roolissa toimenpiteiden mahdollistajana ja toimintaympäristön kehittäjänä. Keski-Suomen liitto maakunnan kehittämisorganisaationa ja verkostovaikuttajana on jatkossakin tiiviisti mukana alueellisen metsäohjelman toimeenpanossa ja seurannassa.

Lausunnon on valmistellut aluekehitysasiantuntija Valtteri Paakki,
valtteri.paakki@keskisuomi.fi, 040 525 6059

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.